

ŘÁD DUCHOVENSKÉ SLUŽBY NSČU

Část I.

ÚVODNÍ USTANOVENÍ

Článek 1

Tento předpis upravuje

- a) právní poměry duchovních působících v Náboženské společnosti českých unitářů (dále jen „NSČU“),
- b) organizační věci duchovní správy NSČU a
- c) řízení ve věcech služebního poměru.

Článek 2

1. Pracovněprávní vztahy duchovních NSČU se řídí tímto řádem; nelze-li použít tento řád, ani jiný vnitřní předpis NSČU, řídí se zákoníkem práce, a to vždy v souladu s posláním NSČU vyjádřeným v ústavě NSČU.

2. Pro unitářský služební poměr se použijí tato ustanovení zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění účinném k 1. červenci 2024:

- a) rovné zacházení a zákaz diskriminace: § 16 až 17
- b) bezpečnost a ochrana zdraví při práci: § 101 až 108,
- c) mzda, náhrada mzdy a náhrady výdajů: § 141 až 150,
- d) náhrada výdajů: § 151 až 190,
- e) překážky v práci: § 191 až 210,
- f) dovolená: § 211 až 223,
- g) péče o zaměstnance: § 224 až 247,
- h) náhrada škody: § 248 až 275 a §365 až 390,
- i) informování: § 279;
- j) osobní spis, potvrzení o zaměstnání a pracovní posudek: § 312 až 315,
- k) lhůty v souvislosti s nároky: § 330 až 333,
- l) doručování: § 334 až 337,
- m) průměrný výdělek: § 351 až 362.

3. Duchovní NSČU jsou povinováni vzájemně si vypomáhat, zejména vzájemným zastupováním v době čerpání dovolené, sabatiklu, pracovní neschopnosti nebo při překážkách v práci na straně zaměstnance.

4. Duchovní NSČU jsou povinni vykonávat duchovní službu kompetentně a eticky a soustavně si prohlubovat své vzdělání.

5. Duchovní NSČU jsou povinni informovat tajemníka duchovní správy o výkonu jiné výdělečné činnosti, s výjimkou činnosti vědecké, pedagogické, publicistické, literární a umělecké, a to do jednoho měsíce od jejího započetí.

Část II.
DUCHOVENSÁ MÍSTA

Článek 3

Zřízení duchovenských míst

1. Duchovní místa se zřizují
 - a) v obci
 - b) v oddělení duchovní správy
 - c) v Unitářské akademii
2. Tímto řádem se v každé obci zřizuje duchovenské místo, na které připadá poloviční úvazek, tj. 20 hodin týdně. Stručný popis činností je přílohou tohoto řádu. Tento popis může být doplněn pro konkrétní duchovenské místo statutem dané obce nebo rozhodnutím MSS.
3. Duchovenská místa v oddělení duchovní správy se zřizují rozhodnutím ÚSS na návrh tajemníka duchovní správy nebo sboru duchovních.
4. Duchovenská místa v Unitářské akademii se zřizují rozhodnutím její správní rady na návrh ředitele Unitářské akademie nebo s jeho souhlasem.
5. Součástí rozhodnutí o zřízení duchovenského místa v oddělení duchovní správy nebo v Unitářské akademii musí být vždy určení výše úvazku a stručný popis činností na něm vykonávaných. Celková výše úvazku musí vždy činit nejméně 0,2.

Článek 4

Zařazení na duchovenské místo

1. Duchovenské místo v obci se obsazuje volbou za duchovního obce jejím valným shromážděním podle článku 9. Doba zařazení na duchovenské místo v obci je dána funkčním obdobím, na které byl zvolen.
2. Duchovenské místo v oddělení duchovní správy se obsazuje na základě návrhu tajemníka oddělení duchovní správy se souhlasem ÚSS. V případě, že má být místo obsazeno osobou, která vykonává funkci tajemníka duchovní správy, rozhoduje o jeho zařazení na duchovenské místo předseda ÚSS na základě souhlasu ÚSS.
3. Duchovenské místo v Unitářské akademii se obsazuje na základě rozhodnutí jejího ředitele. V případě, že se jedná o osobu, která vykonává funkci ředitele Unitářské akademie, rozhoduje o jeho zařazení na duchovenské místo předseda ÚSS se souhlasem správní rady UA.
4. Součástí rozhodnutí o zařazení na duchovenské místo v oddělení duchovní správy nebo v Unitářské akademii musí být vždy doba zařazení.
5. Součástí rozhodnutí o zařazení na služební místo je určení bezprostředně nadřízeného, kterým je u duchovních působících v obci zpravidla předseda MSS; v případě duchovních působících v oddělení duchovní správy zpravidla tajemníka duchovní správy a v případě duchovních působících v Unitářské akademii ředitel Unitářské akademie.
6. Celková výše všech úvazků, na které je duchovní ve služebním poměru zařazen, nesmí přesáhnout 1,25.

Článek 5

Změna a zánik duchovenských míst

Duchovenská místa v oddělení duchovní správy a v Unitářské akademii lze změnit nebo zrušit stejným postupem jako jejich zřízení. V případě, že se jedná o změnu nebo zánik obsazeného duchovenského místa, je ke změně nebo zániku nutný souhlas duchovního, který je na daném duchovenském místě zařazen.

Část III.

TAJEMNÍK A ORGÁNY DUCHOVNÍ SPRÁVY

Článek 6

Tajemník duchovní správy

1. Tajemník duchovní správy je jmenován předsedou ÚSS na základě výběrového řízení. Řídí činnosti související se zajišťováním organizačních věcí oddělení duchovní správy služby a vztahy mezi duchovními.
2. Tajemník dbá o posilování vazeb mezi duchovními; koordinuje a pomáhá se zajištěním jejich vzájemného zastupování podle čl. 2 odst. 3.
3. Není-li tajemník duchovní správy v unitářském služebním poměru, stává se dnem jmenování do funkce členem sboru duchovních s hlasem poradním a členem kolegia duchovních; má povinnost účastnit se jednání obou orgánů.
4. Tajemník duchovní správy o své činnosti i činnosti oddělení duchovní správy informuje ÚSS formou pravidelných zpráv, podávaných zpravidla před každým jednáním ÚSS a odpovídá na dotazy jeho členů, nejméně však dvakrát ročně.
5. Před každým rozhodnutím týkajícím se duchovního zařazeného na duchovenské místo v obci si vyžádá stanovisko MSS dané obce a není-li to z časových důvodů možné, tak stanovisko předsedy MSS.
6. Před každým rozhodnutím týkající se duchovního zařazeného do Unitářské akademie si vyžádá stanovisko ředitele Unitářské akademie a podle povahy věci též správní rady, příp. kolegia Unitářské akademie.
7. Není-li pozice tajemníka duchovní správy obsazena, pak pravomoci, které jsou tímto řádem svěřeny výlučně jemu nebo jím pověřené osoby, vykonává předseda ÚSS, není-li uvedeno jinak.

Článek 7

Sbor duchovních

1. Sbor duchovních slouží (krom činností uvedených v Stanovách) jako zázemí pro duchovní, místo, kde lze sdílet profesní otázky, potíže a dilemata.
2. Jednání nebo jejich část mohou být označena za důvěrná. Členové dozorčí rady jsou z jednání nebo jeho části označených za důvěrné vyloučeni jen tehdy, je-li to výslovně uvedeno, a to pouze na nezbytně nutnou dobu. Není-li jednání označeno za důvěrné, je přístupné všem členům NSČU.
3. Všichni duchovní NSČU ve služebním poměru mají povinnost se zúčastnit jeho jednání, nebrání-li jim v tom závažné okolnosti.
4. Členové sboru duchovních mohou působit ve výkonných orgánech laické správy (ÚSS, sněmovní komise), kterou se pro účely tohoto předpisu rozumí provozní správa podle stanov, jako řadoví členové, nikoliv však na pozicích předsedů a místopředsedů těchto orgánů.

Článek 8

Duchovní kolegium

1. Duchovní kolegium se sestává ze všech členů sboru duchovních, kteří mají povinnost se jednání účastnit, studentů ve studijním programu pro duchovenské povolání a laiků pověřených duchovním vedením. Zabývá se řešením otázek, témat a projektů týkajících se celé NSČU a unitářství obecně.
2. Jednání nebo jejich část mohou být označena za důvěrná. Členové dozorní rady jsou z jednání nebo jeho části označených za důvěrné vyloučeni jen tehdy, je-li to výslovně uvedeno, a to pouze na nezbytně nutnou dobu. Není-li jednání označeno za důvěrné, je přístupné všem členům NSČU.
3. Duchovní kolegium svolává předseda sboru duchovních nejméně čtyřikrát ročně a zároveň vždy, když o to požádá nejméně třetina jeho členů nebo tajemník oddělení duchovní správy.

Část IV.

UNITÁŘSKÝ SLUŽEBNÍ POMĚR A ORDINACE

Článek 9

Unitářský služební poměr

1. Unitářský služební poměr je právní vztah mezi duchovním jakožto zaměstnancem a NSČU, Unitářskou akademií, příp. obcí jakožto zaměstnavatelem.
2. Předmětem je pracovní činnost, kterou se duchovní zavazuje za mzdu vykonávat. Unitářský služební poměr zohledňuje specifické postavení duchovních.

Článek 10

Ordinace

1. Ordinace je obřadný akt uvedení osoby do unitářského služebního poměru. Provádí ji tajemník duchovní správy nebo jím pověřená osoba.
2. Podmínky ordinace jsou:
 - a) členství v NSČU
 - b) získání kvalifikace a absolvování duchovenské praxe v souladu s vnitřními předpisy Unitářské akademie nebo alespoň 3 roky působení jako ordinovaný unitářský duchovní v zahraničí,
 - c) rozhodnutí o zařazení na duchovenské místo podle čl. 3,
 - d) předpoklad, že osoba bude dbát na to, že reprezentuje tradici českého unitářství,
 - e) souhlas ÚSS s ordinací; součástí souhlasu jsou i náležitosti smlouvy o unitářském služebním poměru podle čl. 9.
3. Není-li uvedeno jinak, končí platnost ordinace v den ukončení služebního poměru k NSČU.

Článek 11

Výkon zvláštních práv

1. Duchovní s platnou ordinací je oprávněn k výkonu zvláštních práv, která náleží NSČU. Zvláštní práva lze vykonávat podle povahy služebního poměru, v závislosti na obsahu pracovní náplně, podle dalších upřesňujících dokumentů NSČU, případně v součinnosti s příslušnými zařízeními.
2. Ke všem výkonům zvláštních práv je duchovní povinen vést evidenci a dokumentaci; jiný vnitřní předpis NSČU může stanovit náležitosti této evidence
3. V případě závažných pochybení duchovního při výkonu zvláštních práv je ÚSS oprávněn pravomoc výkonu některých nebo všech zvláštních práv odebrat; v případě pominutí důvodů k odebrání může ÚSS oprávnění k výkonu zvláštních práv na návrh tajemníka duchovní správy nebo sboru duchovních obnovit.

Článek 12

Unitářský poměr na dobu určitou a neurčitou, zkušební doba

1. Při nástupu do unitářského služebního poměru se sjednává doba jeho trvání na dobu určitou.
2. V případě nově ordinovaného duchovního zařazeného na duchovenské místo v obci, je doba trvání unitářského služebního poměru daná dobou funkčního období, na které byl zvolen.
3. V případě duchovních zařazených na duchovenské místo v oddělení duchovní správy nebo v Unitářské akademii, je doba trvání unitářského služebního poměru součástí rozhodnutí o zařazení na duchovenské místo; v případě, že se jedná o nově ordinované duchovní, jedná se vždy o dobu určitou.
4. Je-li nově ordinovaný duchovní zařazen na dvě duchovenská místa zároveň, je doba trvání unitářského služebního poměru dána delší z obou dob.
5. V případě zařazení nově ordinovaného duchovního, který není zařazen na duchovenské místo v obci, do oddělení duchovní správy nebo do Unitářské akademie, může být sjednána zkušební doba, která nesmí činit více než 6 měsíců.
6. Duchovní zařazený alespoň 12 měsíců na duchovenském služebním místě má v případě zvolení za duchovního obce nárok na změnu doby trvání unitářského služebního poměru na dobu neurčitou.

Článek 13

Dovolená a sabatikl

1. Dovolená duchovních činí 5 týdnů v kalendářním roce; jinak se řídí § 211 písm. a) a b) a § 212 až 223 zákoníku práce.
2. Duchovní může dovolenou čerpat na základě souhlasu nadřízeného uvedeného ve smlouvě o unitářském služebním poměru. Při posuzování žádosti o čerpání dovolené duchovního v obci musí být dbáno na to, aby dovolená duchovního neohrozila běžný život obce.
3. Za dobu čerpání dovolené přísluší duchovnímu náhrada mzdy ve výši průměrného výdělku.
4. Během dovolené je zproštěn všech služebních odpovědností.
5. Duchovní mají nárok na čerpání tvůrčího volna – sabatiklu – v délce až 6 měsíců, a to za podmínek stanovených příslušnou směrnicí NSČU. Nejméně šest měsíců před zahájením sabatiklu musí být zřejmé, jakým způsobem a kým bude duchovní zastupován ve službě v průběhu celého sabatiklu.

SKONČENÍ UNITÁŘSKÉHO SLUŽEBNÍHO POMĚRU

Článek 14

Zánik unitářské služebního poměru na základě žádosti duchovního

Na základě žádosti duchovního rozhodne tajemník duchovní správy o skončení unitářského služebního poměru. V případě duchovního zařazeného na duchovenské místo v obci si tajemník duchovní správy vyžádá stanovisko MSS dané obce; v případě duchovního zařazené na duchovenské místo v Unitářské akademii si vyžádá stanovisko ředitele Unitářské akademie. Unitářský služební poměr skončí dnem uvedeným v rozhodnutí. Nebrání-li tomu závažné okolnosti, je tímto dnem nejpozději 60 den ode dne podání žádosti, není-li v žádosti uveden den pozdější.

Článek 15

Zánik unitářského služebního poměru na základě rozhodnutí ÚSS

V případě, že Dozorčí rada NSČU na jednání, na které je dotyčný duchovní pozván, konstatuje, že duchovní hrubě nebo opakovaně porušuje vnitřní předpisy, může ÚSS do 6 měsíců ode dne rozhodnutí dozorčí rady rozhodnout o ukončení unitářského služebního poměru. Unitářský služební poměr skončí dnem uvedeným v rozhodnutí.

Článek 16

Automatický zánik unitářského služebního poměru

1. V případě, kdy byl duchovní pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin nebo byl pravomocně odsouzen pro trestný čin k nepodmíněnému trestu odnětí svobody nebo byl pravomocně odsouzen za úmyslný trestný čin spáchaný při plnění pracovních úkolů nebo v přímé v souvislosti s nimi, zaniká unitářský služební poměr dnem nabytí právní moci rozhodnutí, pokud na základě odůvodněné žádosti tajemník oddělení duchovní správy před nabytím právní moci rozhodnutí nerozhodne, že unitářský služební poměr nezaniká.
2. V případě, že byl duchovnímu pravomocně uložen trest zákazu činnosti vztahující se na práci duchovního, zaniká unitářský služební poměr dnem nabytí právní moci rozhodnutí.
3. V případě, kdy byl duchovní na základě pravomocného soudního rozhodnutí omezen na svéprávnosti, zaniká unitářský služební poměr dnem nabytí právní moci rozsudku.
4. V případě skončení členství v NSČU zaniká unitářský služební poměr dnem ukončení členství.
5. Unitářský služební poměr zaniká rovněž po uplynutí 3 měsíců, během kterých duchovní není zařazen na žádném duchovenském místě. Čerpá-li duchovní sabatiku, po dobu jeho čerpání tato lhůta neběží.

Článek 17

Odstupné

V případě skončení unitářského služebního poměru z důvodů uvedených v čl. 15 odst. 3 a 5, přísluší duchovnímu ve výši

- a) jednonásobku jeho průměrného výdělku, jestliže unitářský služební poměr trval 1 -2 roky,
- b) dvojnásobku jeho průměrného výdělku, jestliže unitářský služební poměr trval více než 2 roky, ale méně než 5 let
- c) trojnásobku jeho průměrného výdělku, jestliže unitářský služební poměr trval aspoň 5 let.

Část V.

PŮSOBNÍ DUCHOVNÍCH V OBCÍCH

Článek 18

Volba duchovních

1. Obec si volí a odvolává svého duchovního na valném shromáždění obce.
2. Není-li ve statutu obce uvedeno jinak, je délka funkčního období duchovního 7 let; délka funkčního období nově zvolených duchovních může být jiná než v případě znovuzvolení.
3. Funkční období duchovních, kteří dosáhli důchodového věku, a funkční období duchovních na mezidobí činí vždy 1 až 2 roky. Není-li délka funkčního období pro tyto duchovní upravena ve statutu obce, rozhodne o ní valné shromáždění před samotnou volbou.
4. Odvolání duchovního je možné, pokud to navrhne MSS nebo aspoň ¼ členů obce, kteří mají plné členství, nejméně měsíc před konáním valného shromáždění. Status obce může stanovit, že k odvolání duchovního je potřeba více než nadpoloviční většina platných hlasů.
5. S výjimkou duchovních na mezidobí, je znovuzvolení možné, a to i opakovaně.
6. Je-li duchovenské místo obsazeno duchovním zvoleným na funkční období 3 nebo více let, uskuteční se volba nového duchovního nejméně 6 a nejvýše 14 měsíců před koncem jeho funkčního období.
7. Není-li ve smlouvě uvedeno jinak, je nadřízeným duchovního v obci, jehož zaměstnavatelem je NSČU, tajemník duchovní správy a duchovním v obci, jehož zaměstnavatelem je obec, předseda MSS.

Článek 19

Duchovní na mezidobí

1. Duchovní na mezidobí je duchovní působící v obci po omezenou dobu za účelem pomoci s hledáním nové identity a přípravy na působení nového duchovního.
2. Duchovním na mezidobí může být zvolen duchovní, který je nejméně 3 roky v unitářském služebním poměru, v uplynulých 5 letech nepůsobil v obci, ve které má být zvolen duchovním na mezidobí a absolvoval speciální přípravu pro tuto činnost.
3. Duchovní na mezidobí může být zvolen řádným duchovním obce, ve které působil jako duchovní na mezidobí, nejdříve po uplynutí 3 let od skončení jeho působení jakožto duchovního na mezidobí v dané obci.

Článek 20

Emeritní duchovní obce

1. Emeritního duchovního volí valné shromáždění obce..
2. Emeritním duchovním může být osoba, není v unitářském služebním poměru a v uplynulých 20 letech působila nejméně 5 let jako unitářský duchovní.
3. Emeritní duchovní je čestnou funkcí.
4. Statut obce může určit jinou délku funkčního období emeritního duchovního, zakotvit možnost jeho odvolání a vymezit podrobnosti působení emeritního duchovního v obci.

**PŮSOBENÍ DUCHOVNÍCH V ODDĚLENÍ DUCHOVNÍ SPRÁVY
A V UNITÁŘSKÉ AKADEMII**

Článek 21

1. Duchovní v oddělení duchovní správy samostatně vykonává činnosti zaměřené na rozvoj NSČU, například v administrativě, pastorační oblasti, spolupráci se zahraničím a podobně. Pokud se nejedná o tajemníka duchovní správy, je povinen dbát jeho pokynů. Nadřízeným duchovního v oddělení duchovní správy je tajemník duchovní správy.
2. Duchovní v Unitářské akademii vykonává činnosti související s působením Unitářské akademie samostatně, a to na základě pokynů jejího ředitele. Má povinnost účastnit se jednání kolegia a dalších orgánů Unitářské akademie, je-li pozván na jejich jednání. Nadřízeným duchovního v Unitářské akademii je ředitel Unitářské akademie.

Část VII.

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 22

1. Vznik právních vztahů upravených tímto řádem, které vznikly před nabytím účinnosti tohoto řádu, se posuzuje podle právních předpisů a vnitřních předpisů NSČÚ účinných v době vzniku právního vztahu. Zejména tak zůstávají v platnosti ordinace duchovních tohoto řádu a smlouvy duchovních o unitářském služebním poměru provedené či uzavřené před nabytím účinností tohoto řádu.
2. Tento řád duchovenské služby NSČU nabývá účinnosti dne 7. 10. 2024.